

Między kongresami

Środowiska szkolne i akademickie były świadkami i uczestnikami bardzo ważnego, cyklicznego wydarzenia, jakim niewątpliwie jest Kongres Dydaktyki Polonistycznej. Pierwszy – zatytułowany „Polonistyka dziś – kształcenie dla jutra. Diagnozy i perspektywy” – odbył się w roku 2013 w Krakowie na Uniwersytecie Jagiellońskim, drugi zorganizowano w roku 2015 na Uniwersytecie Śląskim i ujęto w ramy tematu „Edukacja polonistyczna jako zobowiązanie. Powszechność i elitarność polonistyki”, trzeci miał miejsce całkiem niedawno, bo w listopadzie 2017 roku, na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Nasza redakcja pełniła rolę jednego z patronów medialnych tego ostatniego spotkania. Stąd też obecny numer pisma poświęcamy niektórym problemom poruszonym na lubelskim sympozjum, tym razem dotyczącym zagadnień aksjologicznych: „Polonistyka i świat wartości. Edukacja polonistyczna jako wartość”.

Nie możemy zaprezentować wszystkich kongresowych wystąpień. Ukażą się one w odrębnych tomach. Wybór tekstów i publikacja jedynie ich skróconych wersji były nieuniknione. W kongresie uczestniczyło bowiem ponad 250 uczestników, w ciągu 4 dni jego trwania, w ramach 5 sesji plenarnych i niemalże 30 paneli referatowo-dyskusyjnych wygłoszono kilkadziesiąt intrygujących referatów. Dysputy dotyczyły wartości w dydaktyce akademickiej, edukacji szkolnej, ale też w literaturoznawstwie i językoznawstwie, kulturze i mediach. Przygotowano i przeprowadzono warsztaty z zakresu psychologii i pedagogiki obrazujące kwestie wartości i antywartości.

Naszym PT. Czytelnikom proponujemy wypowiedzi o skierowanym ku wartościom kształceniu językowym, „duchu nowej humanistyki”, „aurze” współczesnej literatury dla dzieci i młodzieży, jej udziale w opisywaniu i kreowaniu świata najmłodszych czytelników. W kontekst aksjologiczny wpisują się również szkice poświęcone „oswajaniu” nowych technologii, ale i znaczeniu pamięci na temat minionych, wciąż jednak wartych namysłu

ustaleń i dokonań naszych dydaktycznych mistrzów. To oni byli świadomi, że w szkole najważniejszy jest uczeń, stąd wybrane teksty – z odmiennych perspektyw – przyglądają się różnym polonistycznym praktykom inicjacyjnym oraz relacjom między zmianami kulturowymi i programowymi a ich edukacyjnymi konsekwencjami. Autorzy artykułów pomieszczonych w aktualnym numerze „Polonistyki. Innowacji” pamiętają o uczniach i studentach, ale nie zapominają też o roli nauczycieli, możliwościach i ograniczeniach towarzyszących ich pracy.

Cieszymy się, że publikując część materiałów z III Kongresu Dydaktyki Polonistycznej, możemy wyrazić podziękowanie jego organizatorom: za możliwość rozmowy z wieloma wybitnymi polonistami, wymiany myśli z ciekawymi nauczycielami i otwartymi na nowe inspiracje studentami, za szansę posłuchania mądrych poetów, nietuzinkowych muzyków, znanych twórców teatralnych, obejrzenia spektakli i poruszających muzealnych wystaw. Lublin – także dzięki zaprojektowanym wizytom studyjnym w instytucjach kultury – pokazał nam się jako miasto niezwykle intrygujące.

Kongres obrazował jednak przede wszystkim dbałość Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego o kwestie dydaktyki jako nauki i sztuki nauczania, o czym niewątpliwie świadczy fakt włączenia obrad o edukacyjnej praktyce i teorii w obchody 100-lecia tej uczelni. Ten casus łączy uczelnię lubelską z naszą Alma Mater. Na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza ma bowiem odbyć się kolejny – IV Kongres Dydaktyki Polonistycznej, który również zaplanowano w roku jubileuszowym – obchodów 100-lecia istnienia poznańskiego uniwersytetu.

Już dzisiaj zapraszamy do Poznania, gdzie w dniach od 20 do 23 listopada 2019 roku chcielibyśmy kontynuować dyskusje skupiające nauczycieli ze szkół podstawowych, średnich oraz uczelni akademickich, a ich przyszłym uczestnikom przedkładamy temat: „Lekcja POLSKI(ego) – praktyki edukacyjne wobec niepokojów XXI wieku”. Proponujemy zastanowienie się nad możliwościami takiego prowadzenia lekcji języka polskiego, które mogą być też lekcją Polski i autokrytycznym namysłem, niefundowanym na samoafirmującym się zbiorowym ego. Poznawanie literatury i języka łączy się przecież z nauką szacunku wobec inności, wobec tradycji własnej, ale i tej właściwej naszym bliższym i dalszym sąsiadom. Towarzyszy nam nadzieja, że IV Kongres Dydaktyki Polonistycznej będzie okazją do wymiany uwag i pomysłów wyprowadzonych z rzeczywistej praktyki edukacyjnej ukierunkowanej na budowanie naszej wspólnej przyszłości; stanie się wielogłosową szkołą obywatelskiego myślenia.

Już dzisiaj wszystkich Państwa do udziału w tej zbiorowej refleksji – w imieniu organizatorów spotkania w Poznaniu – serdecznie zapraszam.

Maria Kwiatkowska-Ratajczak
Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego
IV Kongresu Dydaktyki Polonistycznej